

**AİLE HEKİMLİĞİ ÖDEMELER VE SÖZLEŞME YÖNETMELİĞİ'NDE
10.09.2011 TARİHİNDE YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER HAKKINDA
HUKUKİ DEĞERLENDİRME**

01.01.2011 tarihinde yürürlüğe giren 'Aile Hekimliği Uygulaması Kapsamında Sağlık Bakanlığı'nca Çalıştırılacak Personele Yapılacak Ödemeler ile Sözleşme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'; 10.09.2011 tarih ve 28050 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Yönetmelik (yeni Yönetmelik olarak anılacaktır) ile değişikliğe uğramıştır. Değişen düzenlemeler şunlardır¹:

**I- "TANIMLAR"
BAŞLIKLIL 4. MADDE**

Yönetmeliğin "Tanımlar" başlıklı 4. Maddenin g ve ğ bentlerinde değişiklik yapılmıştır. Maddenin /düzenlemenin son hali şöyledir;

"Madde 4:

g) Geçici aile hekimi: Aile hekiminin yıllık izin, hastalık izni ve ~~benzeri nedenlerle~~ **(diğer nedenlerle)** görev başında bulunmadığı sürede yerine bakan veya boş aile hekimliği pozisyonuna yerleştirme yapılncaya kadar bu pozisyona görevlendirilen aile hekimini,

ğ) Geçici aile sağlığı elemanı: Aile sağlığı elemanının yıllık izin, hastalık izni ve ~~benzeri nedenlerle~~ **(diğer nedenlerle)** görev başında bulunmadığı sürede yerine bakan veya boş aile sağlığı elemanı pozisyonuna yerleştirme yapılncaya kadar bu pozisyona görevlendirilen aile sağlığı elemanını..."

**II- "İZİNLER"
BAŞLIKLIL 8. MADDE**

Yönetmeliğin 8'inci maddesinin üçüncü fıkrasının altıncı cümlesi değiştirilmiştir. Düzenlemenin son hali şöyledir;

"Madde 8:

(3)Doğumun erken gerçekleşmesi nedeniyle doğum öncesi sekiz haftalık ücretli iznin kullanılmayan bölümü de doğum sonrası ücretli izne eklenir. ~~Anneye, bir yaşından küçük çocuklarını emzirmesi için günde toplam birbuçuk saat süt izni verilir.~~ **(Anneye, çocuğunu emzirmesi için doğum sonrası analık izni süresinin bitim tarihinden itibaren ilk altı ayda günde 3 saat, ikinci altı ayda günde bir saat süt izni verilir.)** Süt izninin kullanımında annenin saat seçimi hakkı vardır. Seçim hakkını yapan aile hekimi ve aile sağlığı elemanı çalışma saatlerini aile sağlığı merkezinin görünür bir yerinde duyurur."

**III- "SÖZLEŞMENİN YETKİLİ MERCİ TARAFINDAN SONA ERDİRİLMESİ"
BAŞLIKLIL 13. MADDESİ**

Yönetmeliğin 13'üncü maddesinde bazı değişiklikler yapılmış ve yeni fıkralar eklenmiştir. Düzenlemenin son hali şöyledir;

"Madde 13:

¹ Değişiklik yapılan maddelerin eski hallerinin üzeri çizilmiş, yürürlüğe giren yeni halleri kırmızı ile gösterilmiştir.

(1) Sözleşmeyle çalıştırılan aile hekimi ve aile sağlığı elemanının sözleşmesi, vali tarafından herhangi bir ihbar veya ikaza gerek duyulmadan aşağıdaki hâllerde sona erdirilir:

.....

~~h) 657 sayılı Kanununun 125 inci maddesinin (E) bendinde yer alan suçların işlendiğinin mahkeme kararıyla sabit olması.~~ **(657 sayılı Kanununun 125 inci maddesinin birinci fıkrasının (E) bendinde yer alan fiil ve hâllerin, anılan maddenin (E) bendinin (g) alt bendinde belirtilenler hariç olmak üzere, işlendiğinin mahkeme kararıyla sabit olması.)**

i) Aile hekimi veya aile sağlığı elemanı sıfatı ve görevi ile bağdaşmayacak nitelik ve derecede yüz kızartıcı ve utanç verici hareketlerde bulunmak.

~~(2) Birinci fıkranın (b), (ç), (g), (ğ) ve (h) bentlerine göre sözleşmesi sona erdirilenler, beş yıl süreyle yeniden sözleşmeli olarak çalıştırılmazlar. (Birinci fıkranın (b), (ç), (g), (ğ), (h) ve (i) bentlerine göre sözleşmesi sona erdirilenler, beş yıl süreyle yeniden sözleşmeli olarak çalıştırılmaz.)~~ Birinci fıkranın (c), (d) ve (e) bentlerine göre sözleşmesi sona erdirilenler bir yıl süreyle, (f) bendine göre sözleşmesi sona erdirilenler ise sağlık durumunun görevin sürekli ifasına engel olmadığına dair sağlık kurulu raporu ibraz edilinceye kadar yeniden sözleşmeli olarak çalıştırılmazlar.

(5) Birinci fıkranın (g) ve (i) bentlerine münhasır olmak üzere, aile hekimliği hizmetlerinin gerektirdiği hâllerde, görevi başında kalmasında sakınca görülen aile hekimleri ve aile sağlığı elemanları, vali, Bakanlık müfettişleri veya Bakan tarafından en fazla iki aya kadar sözleşmeleri askıya alınmak suretiyle görevden uzaklaştırılabilir. Bu süre içinde tamamlanacak idari soruşturma neticesinde ilgililerin anılan bentlerde yer alan fiilleri işledikleri sabit görülür ise sözleşmeleri sona erdirilir, aksi halde ilgililer görevlerine iade edilir. Sözleşmenin askıda olduğu sürece, müdürlükçe pozisyona geçici görevlendirme yapılır. Sözleşmeli aile hekimine ve görevlendirilen aile hekimine 17 nci maddeye göre, sözleşmeli aile sağlığı elemanı ve görevlendirilen aile sağlığı elemanına ise 20 nci maddeye göre ödeme yapılır.”

IV- “SÖZLEŞMENİN İHTAREN SONA ERDİRİLMESİ” BAŞLIKLIL 14. MADDESİ

Yönetmeliğin 14. Maddesinde değişiklik yapılmıştır. Düzenlemenin son hali şöyledir;

“Madde 14:

(1) Ek (2)'de yer alan fiilleri işleyen sözleşmeyle çalıştırılan aile hekimlerine ve ilgili durumlarda aile sağlığı elemanlarına, tespitin mülki idare amirleri ve il sağlık müdürleri veya bunların görevlendireceği personelce yapılması hâlinde ~~vali tarafından~~ **(vali yardımcısı tarafından)**, tespitin Bakanlık tarafından yapılması hâlinde Bakanlıkça, fiillerine karşılık gelen ihtar puanları uygulanmak suretiyle doğrudan yazılı ihtar yapılır. Bakanlıkça yapılan ihtarlar, işlem yapılmak üzere ilgili valiliğe bildirilir.

(2) İlgili aile hekimi ve aile sağlığı elemanı, ~~valinin~~ **(vali yardımcısının)** verdiği ihtara karşı, tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde ~~il disiplin kuruluna~~ **(valiye)**, Bakanlığın verdiği ihtarlar karşı ise ~~yüksek disiplin kuruluna~~ **(müsteşera)**

itirazda bulunabilir. İtiraz mercileri otuz gün içinde itirazı inceleyerek karara bağlar ve kararı ilgisine yazılı olarak bildirir....”

**V- “AİLE HEKİMİNE YAPILACAK ÖDEMELER”
BAŞLIKLIL 16. MADDESİ**

Yönetmeliğin 16. maddesinde bazı değişiklikler yapılmıştır. “Aile Hekimlerine Yapılacak Ödemeler” başlıklı maddede, değişikliğe uğrayan fıkraların son hali şöyledir;

“Madde 16:

(1) ... Aylık olarak yapılacak ödemeler aşağıdaki (a), (b), (c), (ç) ve (d) bentlerinde yer alan unsurlardan oluşur:

a) Kayıtlı Kişiler İçin Ödenecek Ücret: Sözleşmeyle çalıştırılan aile hekimine yapılacak ödemelerin hesaplanmasında, görev tanımlarında verilen hizmetler için aşağıdaki esaslara göre ödeme yapılır. Deprem, sel felaketi ve salgın gibi olağanüstü durumlarda yapılacak hizmetler için ayrıca bir ödeme yapılmaz. Kayıtlı kişiler için;

- 1) 0-59 ay grubu için (1,6) katsayısı,
- 2) Gebeler için (3) katsayısı,
- 3) 65 yaş üstü için (1,6) katsayısı,
- 4) Cezaevlerindeki tutuklu ve hükümlüler için (2,25) katsayısı,
- 5) Diğer kişiler için (0,79) katsayısı, esas alınır.

Birinci ila beşinci gruptaki katsayı ile o gruptaki kayıtlı kişi sayısının çarpılması ile oluşan puanların toplamı üzerinden, kayıtlı kişi sayısına bakılmaksızın, ilk (1.000) puana kadar;

- 1) Uzman tabip veya tabip için 2.167 (ikibinyüzaltmışyedi) TL,
- 2) Aile hekimliği uzmanları için 3.139 (üçbinyüzotuzdokuz) TL,

ödeme yapılır. (1.000) puanın üzerindeki puanlar için, söz konusu puanların (1,4418) değişken katsayısı ile çarpımı sonucunda bulunacak tutarda ayrıca ödeme yapılır.

~~Ödemeye esas olacak pozisyon planlamasının entegre sağlık hizmeti sunulan merkezlerde olması veya nüfus ve coğrafi yapısı nedeniyle kayıtlı nüfusun zorunlu olarak düşük olduğu Bakanlıkça belirlenen yerlerdeki aile hekimlerine, ikinci paragrafta göre yapılacak ödemeler toplamının (1,65) katsayısı ile çarpımı sonucunda bulunacak tutarda ödeme yapılır. Entegre sağlık hizmetinin sunulduğu merkezler ile nüfus ve coğrafi yapısı nedeniyle kayıtlı kişi sayısının zorunlu olarak düşük olduğu Bakanlıkça belirlenen yerlerde, kayıtlı kişi sayısı (2.400)'den fazla, diğer yerlerde (4.000)'den fazla ise, kayıt tarihi esas alınmak üzere bu sayıları aşan kısım için aile hekimlerine herhangi bir ödeme yapılmaz. (Ödemeye esas olacak pozisyonun entegre sağlık hizmeti sunulan merkezlerde olması hâlinde aile hekimlerine, ikinci paragrafta göre yapılacak ödemeler toplamının (1,65) katsayısı ile çarpımı sonucunda bulunacak tutarda ödeme yapılır. Entegre sağlık hizmetinin sunulduğu merkezlerde kayıtlı kişi sayısının (2.400)'den fazla, diğer yerlerde (4.000)'den fazla olması hâlinde, kayıt tarihi esas alınmak üzere bu sayıları aşan kısım için aile hekimlerine herhangi bir ödeme yapılmaz. Nüfus ve coğrafi yapısı~~

nedeniyle kayıtlı nüfusun zorunlu olarak düşük olduğu Bakanlıkça belirlenen yerlerdeki aile hekimlerine, kayıt tarihine göre ilk (1.350) kişiye kadar kayıtlı olanlar için, ikinci paragrafa göre yapılacak ödemeler toplamının (2) katsayısı ile çarpımı sonucunda bulunacak tutarda ödeme yapılır. (1.351) ile (2.400) kişiye kadar kayıtlı kişiler için ise ikinci paragrafın son cümlesine göre ödeme yapılır; bu yerlerde kayıtlı kişi sayısının (2.400)'den fazla olması hâlinde kayıt tarihi esas alınmak üzere bu sayıyı aşan kısım için aile hekimlerine herhangi bir ödeme yapılmaz.)

c) ... Her aile hekimine ayrıca, yukarıdaki tutara ek olarak, her ay Aile Hekimliği Uygulama Yönetmeliğinin Ek (3)'ünde belirlenen aile hekimliği birimleri gruplandırmasına göre, tavan ücretin aşağıda belirlenen oranı kadar ödeme yapılır:

- 1) D grubu aile hekimliği birimleri için tavan ücretin % 10'u.
- 2) C grubu aile hekimliği birimleri için tavan ücretin % 20'si.
- 3) B grubu aile hekimliği birimleri için tavan ücretin % 35'i.
- 4) A grubu aile hekimliği birimleri için tavan ücretin % 50'si.

Bu gruplandırmalara göre daha yüksek ilave ödeme gerektiren gruba göre ödeme yapılabilmesi için, aile hekimince ilgili gruba ait tüm kriterlerin sağlandığına dair belgeleri içeren dosya ile müdürlüğe başvurulur. Başvuru tarihinden itibaren müdürlük veya Bakanlıkça ya da Bakanlıkça yetki verilen özel veya kamu kurum ve kuruluşlarınca en geç otuz gün içinde Aile Hekimliği Uygulama Yönetmeliğinin Ek (3)'üne göre yerinde değerlendirme yapılır. Değerlendirme evrakının bir nüshası aile hekimine verilir. Talep müdürlükçe, evrakın müdürlüğe intikalinden itibaren on gün içinde sonuçlandırılır. ~~Talebin olumlu sonuçlanması hâlinde, takip eden ilk ödeme döneminde belirlenen yeni grup esas alınarak ödeme yapılır.~~ **(Talebin olumlu sonuçlanması hâlinde, talebin olumlu sonuçlandığı tarihten itibaren belirlenen yeni grup esas alınarak ödeme yapılır.)** Grup değiştiren aile hekimi aynı yer için üç aydan önce yeniden grup değiştirmek için müracaat edemez.

Denetim ekibi tarafından Aile hekimliği birimleri, müdürlükçe olağan dışı denetimlerin yanı sıra, aile hekimliği birimleri hizmet kalite standartları açısından, Aile Hekimliği Uygulama Yönetmeliğinin Ek (3)'üne göre altı ayda bir denetlenir. Denetim ekibi veya ekipleri, müdürlük tarafından oluşturulur. Bu denetimlerde aile hekimliği birimlerinin ödeme aldığı hizmet kalite standartları grubunun şartlarını kaybettiği tespit edilirse, bu şartların hangi tarihten itibaren kaybedildiği ve hangi gruba göre ödeme alınması gerektiği denetim raporunda belirtilir. Denetim raporunun müdürlükçe onaylanmasını müteakiben, ödeme yeni duruma göre yapılır ve şartların kaybedildiği tarihe göre yapılan fazla ödemeler geri alınır.

Denetim ekibi tarafından oluşturulan denetim raporuna karşı yedi gün içinde itiraz edilebilir. Müdürlüğe yapılan bu itiraz, oluşturulan bir komisyon marifetiyle onbeş gün içinde değerlendirilir. İtiraz komisyonunun çalışma usûl ve esasları Bakanlıkça belirlenir.

Aile hekimlerinden herhangi birinin, aile sağlığı merkezi giderlerinin kendisine isabet eden kısımlarını ödemediği yönetim karar defteri ile ispatlandığı takdirde, aile sağlığı merkezi giderlerini karşılamak üzere söz konusu aile hekimine yapılan ödemelerden Müdürlükçe kesinti yapılır.”

**VI- “AİLE SAĞLIĞI ELEMANLARINA YAPILACAK ÖDEME”
BAŞLIKLİ 19. MADDESİ**

Yönetmeliği 19. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin 3. paragrafı değiştirilmiştir. Maddenin son hali şöyledir;

“Madde 19:

(1) a) *Kayıtlı Kişiler İçin Ödenecek Ücret: Sözleşmeyle alıştırılan aile sağlığı elemanlarına yapılacak ödemelerin hesaplanmasında, görev tanımlarında verilen hizmetler için aşağıdaki esaslara göre ödeme yapılır. Deprem, sel felaketi ve salgın gibi olağanüstü durumlarda yapılacak hizmetler için ayrıca bir ödeme yapılmaz.*

Kayıtlı kişiler için;

- 1) 0-59 ay grubu için (1,75) katsayısı,
- 2) Gebeler için (3) katsayısı,
- 3) 65 yaş üstü için (1,75) katsayısı,
- 4) Cezaevlerindeki tutuklu ve hükümlüler için (2,25) katsayısı,
- 5) Diğer kişiler için (0,80) katsayısı, esas alınır.

Birinci ila beşinci gruptaki katsayı ile o gruptaki kayıtlı kişi sayısının çarpılması ile oluşan puanların toplamı üzerinden, kayıtlı kişi sayısına bakılmaksızın, ilk (1.000) puana kadar;

1) Meslekî yüksek öğrenim mezunu olmayan aile sağlığı elemanına 1.158 (binyüzellisekiz) TL,

2) Meslekî yüksek öğrenim mezunu aile sağlığı elemanına 1.360 (binüçyüzaltmış) TL ödeme yapılır. (1.000) puanın üzerindeki puanlar için, söz konusu puanların (0,577) değişken katsayısıyla çarpımı sonucunda bulunacak tutarda ayrıca ödeme yapılır.

~~Ödemeye esas olacak pozisyon planlamasının entegre sağlık hizmeti sunulan merkezlerde olması veya nüfus ve coğrafi yapısı nedeniyle kayıtlı nüfusun zorunlu olarak düşük olduğu Bakanlıkça belirlenen yerlerdeki aile sağlığı elemanlarına, ikinci paragrafta göre yapılacak ödemeler toplamının (1,65) katsayısı ile çarpımı sonucunda bulunacak tutarda ödeme yapılır. Entegre sağlık hizmetinin sunulduğu merkezler ile nüfus ve coğrafi yapısı nedeniyle kayıtlı nüfusun zorunlu olarak düşük olduğu Bakanlıkça belirlenen yerlerde, kayıtlı kişi sayısı (2.400)'den fazla, diğer yerlerde (4.000)'den fazla ise, kayıt tarihi esas alınmak üzere bu sayıları aşan kısım için aile sağlığı elemanlarına herhangi bir ödeme yapılmaz.~~ **(Ödemeye esas olacak pozisyonun entegre sağlık hizmeti sunulan merkezlerde olması hâlinde aile sağlığı elemanlarına, ikinci paragrafta göre yapılacak ödemeler toplamının (1,65) katsayısı ile çarpımı sonucunda bulunacak tutarda ödeme yapılır. Entegre sağlık hizmetinin sunulduğu merkezlerde kayıtlı kişi sayısının (2.400)'den fazla, diğer yerlerde (4.000)'den fazla olması hâlinde, kayıt tarihi esas alınmak üzere bu sayıları aşan kısım için aile sağlığı elemanlarına herhangi bir ödeme yapılmaz. Nüfus ve coğrafi yapısı nedeniyle kayıtlı nüfusun zorunlu olarak düşük olduğu Bakanlıkça belirlenen yerlerdeki aile sağlığı elemanlarına, kayıt tarihine göre ilk (1.350) kişiye kadar kayıtlı olanlar için, ikinci paragrafta göre yapılacak ödemeler toplamının (2) katsayısı ile çarpımı sonucunda bulunacak tutarda ödeme yapılır. (1.351) ile (2.400) kişiye kadar kayıtlı**

kişiler için ise ikinci paragrafın son cümlesine göre ödeme yapılır; bu yerlerde kayıtlı kişi sayısının (2.400)'den fazla olması hâlinde kayıt tarihi esas alınmak üzere bu sayıyı aşan kısım için aile sağlığı elemanlarına herhangi bir ödeme yapılmaz.”

VII- “GEÇİŞ HÜKÜMLERİ” BAŞLIKLİ GEÇİCİ 1. MADDESİ

Yönetmeliğin geçici 1. Maddesinin birinci fıkrasında yer alan ‘altı ay süreyle’ ibaresi, “on ay süreyle” olarak değiştirilmiştir. Düzenlemenin son hali şöyledir;

“Geçici Madde 1:

(1) Aile hekimliği uygulamasına geçen illerde, aile hekimlerine ilin uygulamaya geçtiği tarihten itibaren ~~altı ay süreyle~~ **(10 ay süreyle)**, tavan ücretin % 100’ü herhangi bir kritere bağlı olmaksızın aile sağlığı merkezi gideri olarak ödenir. Aile hekimlerine bu maddeye istinaden ve öngörülen sürelerce yapılan ödemelerin dışında 16 ncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendine göre ayrıca bir ödeme yapılmaz.”

VIII- YÜRÜRLÜK TARİHİ

Yeni Yönetmeliğin 8. maddesi; “Sayıştay’ın görüşü alınarak hazırlanan bu Yönetmeliğin 7 nci maddesi 1/1/2011 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde, diğer maddeleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.” düzenlemesine yer vermektedir.

IX- DEĞERLENDİRME

Hatırlanacağı üzere, 01.01.2011 tarihinde yürürlüğe giren, "Aile Hekimliği Ödemeler ve Sözleşme Yönetmeliği" ile, bir önceki Pilot Yönetmelik’te “aile hekimlerine verilecek ücretin azaltılması”, “giderler için yapılan ödemelerin yarı yarıya düşürülmesi”, “ceza puanları”, “sözleşmenin feshinin kolaylaştırılması” gibi köklü değişiklikler yapılmıştı. (Önceki değerlendirme yazımız ektedir.)

10.09.2011 tarih ve 28050 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren, yeni değişikliklerle de, Yönetmeliğe küçük rötuşlar yapılmıştır. Yukarıda aktarılan değişikliklerde, öne çıkan hususlar özetle;

- Önceki düzenlemede, aile hekimleri ve aile sağlığı elemanlarının, yıllık izin veya hastalık izninde olması ve bunlara benzer nedenlerle yerlerinin geçici görevlendirme ile doldurulacağı düzenlenmekte iken, geçici aile hekimi ve geçici aile sağlığı elemanı tanımlarındaki “ve benzeri nedenlerle” ibaresi, “*diğer nedenlerle*” olarak değiştirilmiştir.

Esasen hali hazırda idare, herhangi bir gerekçe belirtmeksizin ve hiçbir kamu yararı gütmeksizin, boş ve/veya boşalan aile hekimliği pozisyonlarını geçici görevlendirmeler ile doldurmakta, “tanımlar”da yapılan kelime oyunları zaten keyfi ve sübjektif olan geçici görevlendirmelere, hukuki zemin hazırlanmıştır.

- Önceki düzenlemede, bir yaştan küçük çocukların emzirilmesi için günde bir saat olarak verilen süt izni; doğum izni sonrasında başlamak üzere, 6 aylık dönemlere ayrılmış ve ilk altı ay için günde 3 saat, ikinci altı ay için günde 1 saat olarak düzenlenmiştir. Düzenlemenin eskisine nispeten, olumlu olduğu açıktır.

- Sözleşmelerin, yetkili merci tarafından, herhangi bir ihbara gerek duyulmaksızın sona erdirilmesine neden olacak hallere bir yenisi daha eklenmiştir: “Aile hekimi veya aile sağlığı elemanı sıfatı ve görevi ile bağdaşmayacak nitelik ve derecede yüz kızartıcı ve utanç verici hareketlerde bulunmak.”

Bu düzenleme de, subjektif bir düzenleme olup, bir hareketin *yüz kızartıcı ve utanç verici* olup-olmadığına, kim tarafından, nasıl karar verileceği de ayrı bir sorundur. Bu tür düzenlemelerin idareye geniş bir hareket alanı tanıdığı, keyfi yorumlara ve fesih gerekçesi yaratmaya kapı aralığı açıktır.

Üstelik sözleşmenin bu maddeye dayanılarak feshedilmesi halinde, sözleşmesi feshedilen aile hekimi ile 5 yıl boyunca sözleşme imzalanmayacağı da düzenlenmiştir.

- Ayrıca sözleşmenin yetkili merci tarafından, herhangi bir ihbara gerek olmaksızın feshedileceğini düzenleyen maddeye yeni bir fıkra eklenerek, maddede sıralanan suçları (g ve i bendi hariç²) işlediği henüz sabit olmasa da, “görevi başında kalmasında sakınca görülen hallerde” aile hekimlerinin ve aile sağlığı elemanlarının sözleşmelerinin 2 aya kadar askıya alınabileceği düzenlenmiştir.

Maddede sayılan ihlallerde bulunmasa dahi, soruşturma devam ederken, aile hekimi ya da aile sağlığı elemanı görevinden uzaklaştırılabilecektir. Üstelik maddeye göre, sözleşmenin askıya alındığı dönemde, geçici aile hekimi görevlendirileceği ve aile hekimine kayıtlı kişiler için ödenecek ücretin %50’sinin görevlendirilen aile hekimine ödeneceği; sözleşmesi askıya alınan aile hekimine ise kalan %50’sinin ödeneceği düzenlenmiştir.

Öte yandan, sözleşmesi askıya alınan aile hekimin, herhangi bir ihlalinin bulunmadığı tespit edilirse, maddi kayıplarının nasıl ve ne şekilde karşılanacağı belli değildir. Bu durumda kalan aile hekimlerinin, hak kayıplarına uğrayacağı açıktır.

- Sözleşmenin ihtaren sona erdirilmesi hallerinde, yetkili olan idareler ve kişilerde de değişiklik yapılmıştır. Bu değişikliklerdeki en önemli sorun; önceki düzenlemede, “il disiplin kurulu” ve “yüksek disiplin kurulu”na verilen yetkilerin, vali ve müsteşara verilmiş olmasıdır. Böylelikle kurullarca verilecek kararlar, kişilerin insiyatifine bırakılmıştır.

- Önceki düzenlemede, aile hekimlerine ve aile sağlığı elemanlarına kayıtlı kişiler için yapılacak ödemelerin, entegre sağlık hizmeti sunulan merkezlerde olması veya nüfus ve coğrafi yapısı nedeniyle kayıtlı nüfusun zorunlu olarak düşük olması hallerinde (1,65) katsayısı ile çarpılarak yapılacağı öngörülmüştü.

Yeni düzenlemede; entegre sağlık hizmeti sunulan yerlerde olması halinde yine (1,65) katsayısı ile çarpılacağı hususunda bir değişiklik olmamıştır. Ancak nüfus ve coğrafi yapısı nedeniyle kayıtlı nüfusun zorunlu olarak düşük olduğu

² “g) Eczane veya medikal firmaları, beşeri ilaç firmaları veya özel sağlık kuruluşları gibi mesleği ile ilgili alanlarda faaliyet gösteren gerçek kişiler veya özel hukuk tüzel kişilerinin temsilcileri ile etik dışı haksız çıkar ilişkisinde bulunulduğunun tespit edilmesi.”

“i) Aile hekimi veya aile sağlığı elemanı sıfatı ve görevi ile bağdaşmayacak nitelik ve derecede yüz kızartıcı ve utanç verici hareketlerde bulunmak.”

yerlerdeki ödeme sistemi değiştirilmiş;

- Ödemelerin, 1.350 kişiye kadar, (2) katsayısıyla çarpılarak yapılacağı,

- 1.351 ile 2.400 kişiye kadar kayıtlı kişiler için, ayrıca bir katsayıyla çarpılmaksızın ödeme yapılacağı (diğer bölgelerdeki aile hekimlerinin ödemeleri gibi yapılacağı),

- 2.400'ün üzerindeki kayıtlı hasta için, -eski düzenlemede olduğu gibi- ödeme yapılmayacağı düzenlenmiştir.

• Aile hekimlerinden herhangi birinin, aile sağlığı merkezi giderlerinin kendisine isabet eden kısımlarını ödemediği yönetim karar defteri ile ispatlandığı takdirde, aile sağlığı merkezi giderlerini karşılamak üzere söz konusu aile hekimine yapılan ödemelerden Müdürlükçe kesinti yapılacak olması da, yeni bir düzenleme olarak karşımıza çıkmaktadır.

• Öte yandan, önceki düzenlemede, aile hekimliği uygulamasına geçen illerde, aile hekimlerine ilin uygulamaya geçtiği tarihten itibaren, tavan ücretin % 100'ünün 6 ay boyunca herhangi bir kritere bağlı olmaksızın aile sağlığı merkezi gideri olarak ödeneceği düzenlenmişti. Yeni düzenleme ile bu süre 10 aya çıkarılmış ve bu düzenlemenin yürürlük tarihi, Yönetmeliğin diğer hükümlerinden farklı olarak 01.01.2011 olarak belirlenmiştir.

Bu durumda da, İstanbul'da 10 aylık süre, 2011 yılı Ağustos ayı sonunda tamamlanmış, ancak İstanbul'daki aile hekimleri, aile sağlığı merkezi giderlerinin %100'ünü sadece nisan ayı sonuna kadar alabilmiştir. Yürürlük tarihi 01.01.2011 olarak belirlendiğinden, düzenlemenin geçmişe etki edeceğini ve İstanbul'daki aile hekimlerine Mayıs-Ağustos dönemi için de aile sağlığı merkezi giderlerinin %100'ünün ödenmesi gerektiğini düşünmekteyiz.

Sonuç olarak; anlaşılacağı üzere, Yönetmelik değişiklikleri asıl olarak idareye, sözleşmelerin feshi için daha geniş yetkiler vermiş ve hareket alanı tanımıştır.

Keza özetlemeye çalıştığımız pek çok düzenlemenin, yeni mağduriyetlere ve hak kayıplarına yol açacağı bugünden bellidir.

Üstelik aile hekimliği alanında da (sağlık alanının tamamında olduğu gibi) çok sık değişiklik yapılmakta ve ilgililerin hayatlarını ve geleceklerini planlaması giderek zorlaşmaktadır. Söz konusu düzenlemeler, bu yönüyle de hukuk güvenliği ve hukuk istikrarı ilkelerini ihlal etmektedir.

15.09.2011
İstanbul Tabip Odası
Hukuk Bürosu